

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/61/2018
Identifikačné číslo spisu: 6708011045
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6708011045.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. K., pre zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 4T/207/2008, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. novembra 2015 sp. zn. 4To/77/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. K. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 8. januára 2014, sp. zn. 4T/207/2008, podľa § 166 Trestného poriadku s poukazom na právoplatné uznanie viny v bode 1) pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/207/2008 z 3. augusta 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/110/2011 z 22. februára 2012, uznal obvineného v bode 2) za vinného zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe, že

dňa 15. augusta 2008 v presne nezistenom čase od 11.30 hod do 15.30 hod v priestoroch bytu na X. poschodí vo D., D. č. XX okres D., kde sa v tom čase zdržiaval so súhlasom užívateľky bytu F. V., nar. X. F. XXXX, trvale bytom B., T., N. B. č. XXX/XX, prechodne bytom B., Ul. N. č. X doposiaľ presne nezisteným spôsobom fyzicky napadol syna menovanej maloletého M.H., nar. 1. septembra 2007, pričom mu svojím konaním spôsobil zranenia a to pod bradou vpravo polooblúkový škrabanec a viaceré podliatiny na pravom líci, pod pravou sánkou a na brade, krvný výron s hematómom v pravej spánkovo-temenno-záhlavovej oblasti, podliatiny na bočnej ploche hrudníka vpravo, na vnútornej ploche pravého stehna, na bočnej ploche hrudníka vľavo, na ľavom členku a chodidle, hryzné poranenia a to dve polooblúkové podliatiny na vonkajšej hornej ploche pravého ramena a vnútornej ploche ľavého ramena, zlomeninu spodiny lebečnej, krvácanie do mozgových komôr a poúrazový opuch mozgu, pričom maloletý M.H., nar. 1. septembra 2007 dňa 25. augusta 2008 v čase o 15.30 hod na následky

uvedených zranení zomrel.

Obvinenému bol podľa § 147 ods. 2, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere trinásť rokov. Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej F. V. škodu vo výške 431,52 eura a Všeobecnej zdravotnej poisťovni škodu vo výške 8 966,34 eura.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 4. novembra 2015 sp. zn. 4To/77/2015, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Vladimíra Flídera dovolanie (doručené okresnému súdu 4. júna 2018) z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Dovolanie odôvodnil tým, že 4. novembra 2015 sa na odvolacom súde konalo verejné zasadnutie, pričom 19. januára 2015 súdu predložil notársky overené čestné vyhlásenie, že skutok doznal s doplnením, že skutok ľutuje, s ospravedlnením sa za spáchaný skutok poškodenej V., odvolací súd mal za účelom preverenia pravdivosti doznania prvostupňový rozsudok zrušiť a vec mu vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie. V súvislosti s pomerom poľahčujúcich a priťažujúcich okolností konštatoval, že na tri jeho predchádzajúce odsúdenia nemožno prihliadať, pretože sa naňho hľadí ako na neodsúdeného, odvolací súd pritom v jeho prípade vzhliadol priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, že spáchal viac trestných činov. Svedčia mu tak dve poľahčujúce okolnosti, a to že sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, nejedná sa o formálny, účelový prejav v snahe dosiahnuť uloženie miernejšieho trestu. Poukázal na civilné konanie vedené na Okresnom súde Zvolen, sp. zn. 12C/30/2015, v ktorom bol 12. októbra 2017 vyhlásený rozsudok, predmetom ktorého bolo priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 100 000,- eur matke maloletého, s ktorou výškou sa stotožnil a nepodal opravný prostriedok. Ďalšou poľahčujúcou okolnosťou je podľa § 36 písm. n) Trestného zákona napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti. Vzhľadom na to je pomer poľahčujúcich okolností v jeho prospech a podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona mala byť znížená horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. Za zločin zabitia mu bolo uložených trinásť rokov, v rámci sprísnenia trestu podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona, takto uložený trest je preto nezákonný, uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Dovolaciemu súdu navrhol vysloviť porušenie zákona, rozhodnutie krajského súdu zrušiť a prikázať mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „prokurátor“) sa k dovolaniu vyjadril tak, že pri ukladaní trestu obvinenému nebolo použité ustanovenie § 37 písm. h) Trestného zákona ani § 41 ods. 3 Trestného zákona. Zdôraznil, že poľahčujúcu okolnosť priznania sa k trestnému činu v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona možno zohľadniť, ak bolo vykonané najneskôr na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom. Obvinený však priznanie neurobil, súd tak k nemu pri rozhodovaní o druhu trestu a jeho výške nemohol prihliadať. Dovolateľ pritom v odvolaní z 20. januára 2014 výslovne uviedol, že skutok 2) nespáchal a je nevinný a v odvolaní absentuje aj námietka o uložení trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Samotné priznanie nesmie byť urobené len formálne, musí ísť o úprimné oľutovanie trestného činu, čo je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností a procesných prejavov páchatel'a. Obvinený urobil prvé priznanie na verejnom zasadnutí pred krajským súdom 21. januára 2015 len písomne, prostredníctvom obhajcu, nemal záujem sa verejného zasadnutia zúčastniť, prítomný bol až na verejnom zasadnutí 4. novembra 2015. Jednalo sa tak o účelový prejav v snahe dosiahnuť uloženie nižšieho trestu. Skutočnosť, že v civilnom konaní o náhrade nemajetkovej ujmy nepodal opravný prostriedok na tomto závere nič nemení. Prokurátor zaujal názor aj o neprítomnosti poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. n) Trestného zákona, pretože samotné priznanie sa k skutku nemožno automaticky stotožňovať s touto poľahčujúcou okolnosťou a medzi vyhlásením viny a poľahčujúcou okolnosťou neexistuje spojitosť (R 44/2017). Dovolanie navrhol podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť.

Poškodené sa k dovolaniu obvineného nevyjadrili.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste [§ 368 ods. 1, 2 písm. h), § 369 ods. 2 písm. b), 370 ods. 1, 3 Trestného poriadku]. Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e) ani f) Trestného poriadku.

Na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Trestného poriadku najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených pochybení v zásade až poslednou inšinciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (cit. § 371 ods. 4 Trestného poriadku).

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 písm. h) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 38 ods. 1 Trestného zákona na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadať ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

Podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Pojmy „viac“ v slovnom spojení „viac trestných činov“ v § 37 písm. h) Trestného zákona a „dva a viac“ v slovnom spojení „dva a viac trestných činov“ v § 41 ods. 1 Trestného zákona sú synonymom a

ustanovenie § 37 písm. h) Trestného zákona je v tomto rozsahu potrebné vykladať tak, že Trestný zákon považuje za prítiažujúcu okolnosť spáchanie viac ako jedného trestného činu. Spáchanie zbíhajúceho sa trestného činu sa však v súlade so zásadou „ne bis in idem“, vyjadrenou v § 38 ods. 1 Trestného zákona nepoužije ako prítiažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, ak by išlo zároveň o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Trestného zákona). (Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu výkladu § 37 písm. h) Trestného zákona v otázke pojmu „viac“ trestných činov prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 104/2009) R 1/2011.

I. Otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a prítiažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. II. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo prítiažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) R 18/2015.

Obvinený v dovolaní namietal nezohľadnenie poľahčujúcich okolností súdmi pri ukladaní trestu, a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, priznanie sa a oľutovanie trestného činu a podľa § 36 písm. n) Trestného zákona napomáhanie orgánom pri objasňovaní trestnej činnosti a malo dôjsť aj k porušeniu zásady „ne bis in idem“, pretože mu mala byť dvakrát pričítaná tá istá okolnosť, a to spáchanie viacerých trestných činov. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na vyššie citované rozhodnutie, podľa ktorého otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a prítiažujúcich okolností je otázkou skutkovou, vylúčenou z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (R 18/2015). Dovolaťom tvrdené poľahčujúce okolnosti pritom nevyplývajú ani zo skutkov 1) a 2) tak, ako boli ustálené súdmi v pôvodnom konaní, ktorá skutočnosť by zakladala dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V súvislosti s námietkou, podľa ktorej mal odvolací súd pri ukladaní trestu nesprávne zohľadniť prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona najvyšší súd upriamuje pozornosť na to, že prvostupňový ani odvolací súd prítiažujúcu okolnosť spáchania viacerých trestných činov, spočívajúcu v predchádzajúcich odsúdeniach neaplikovali s poukazom na to, že podľa odpisu z registra trestov bol obvinený trikrát odsúdený pre násilnú činnosť, vo všetkých prípadoch sa však naňho hľadelo, akoby nebol odsúdený. Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený spáchal viac trestných činov, a to 1) prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a 2) zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona (R 1/2011).

Nad rámec dovolací súd upriamuje pozornosť na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, v ktorom sa vysporiadal s nepriznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona tým, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní predložil vyhlásenie, že sa cíti byť vinným z obidvoch skutkov, pre ktoré bola podaná obžaloba, teda z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ako aj zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (č. l. 1047). Odvolací súd však zdôraznil, že K. od začiatku trestného stíhania, od 18. júla 2008 popieral spáchanie skutku v bode 2) a na tomto postoji zotrval do odvolacieho konania 21. januára 2015. Postoj obvineného si odvolací súd vysvetlil len jeho snahou privodiť si výhodnejšie rozhodnutie o treste, nezistil však žiadne dôvody, na základe ktorých by svoj skutok úprimne oľutoval, ani z čestného vyhlásenia takáto skutočnosť nevyplýva. Priznanie predmetnej poľahčujúcej okolnosti predpokladá úprimnú snahu po náprave a nesmie byť vykonané len formálne, pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov, pre úprimnú ľútosť sa vyžaduje kvalitatívne vyšší prejav vnútorného postoja páchatel'a k trestnému činu na základe postoja po čine, ktorý postoj obvineného k trestnému činu nebol

po spáchaní trestného činu zistený. V súvislosti s dovolacou námietkou nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona najvyšší súd opätovne poukazuje na vyššie citovanú judikatúru, v zmysle ktorej zhodnotenie (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, vylúčenou z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, ak tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom danosť tejto poľahčujúcej okolnosti nebola konštatovaná ani vo výroku rozhodnutia okresného či krajského súdu (R 18/2015).

Obvinenému tak bol uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní trinásť rokov v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby za prísnejší trestný čin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pre ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody od 9 až 12 rokov, so zvýšením hornej hranice trestu odňatia slobody o jednu tretinu, vzhľadom na spáchanie viacerých trestných činov podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, a teda súd trest ukladal v rámci trestnej sadzby, po zákonomnom zvýšení stanovenej na 9 rokov až 16 rokov odňatia slobody.

Na podklade vyššie uvedeného je nesporné, že nie sú naplnené dôvody dovolania v zmysle § 371 Trestného poriadku, a preto najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. K. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.